Ahmet Hâşim

Göl Saatleri

ŞİİR

3. baskı

YKY

AHMET HÂŞİM

Göl Saatleri

Göl Kuşları
Serbest Müstezad Nazımları
Muhtelif Şiirler

Eleştirel Basım

Hazırlayanlar:
Nuri Sağlam - M. Fatih Andı

YKY
İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 2195
Şiir - 197

Göl Saatleri / Ahmet Hâşim
Hazırlayanlar: Nuri Sağlam – M. Fatih Andı

Kitap editörü: M. Sabri Koz

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Haramidere - Avcılar / İstanbul

1. baskı: İstanbul, Mayıs, 2005
3. baskı: İstanbul, Şubat 2010
ISBN 978-975-08-0942-4

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2004
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

7 • "Göl Saatleri"nin Eleştirel Basımı Üzerine

11 • GÖL SAATLERİ

13 • Mukaddime
14 • Öğle
15 • Öğleden Sonra
16 • Akşam
17 • Gece
18 • Gece Yarısı
19 • Seher

21 • GÖL KUŞLARI

23 • Siyah Kuşlar
24 • Mehtâbda Leylekler
25 • Karanlıkta Beyaz Kuşlar
26 • Kuğular
27 • Kuğuların Avdeti
28 • Yarasalar
29 • Tulû-ı Kamer
30 • Batan Ayın Kenarına Satırlar

31 • SERBEST MÜSTEZAD NAZIMLARI

33 • Yollar
36 • Zulmet
38 • O Belde
40 • Yaz
41 • Sonbahar
42 • Kış
43 • Gelmeden Evvel
44 • Geldin
45 • Birlikte

47 • MUHTELİF ŞİİRLER

49 • Deniz
50 • O Eski Hücreye Benzer ki
51 • Şeb-i Nîsân
52 • Evim
53 • Aks-i Sadâ
55 • Son Saat
56 • Kendime
57 • Rüşd
58 • Şimdi
59 • Rüzgâr

61 • Notlar
65 • Şiirlerin Bibliyografik Künyeleri
67 • Küçük Sözlük

"Göl Saatleri"nin Eleştirel Basımı Üzerine

Göl Saatleri, Ahmet Hâşim'in daha önce çeşitli dergilerde yayımladığı 34 manzumesinden oluşan ilk şiir kitabıdır[1]. Bu şiirler, hayatın acı ve adî realitesinden sıyrılıp "muhayyel" fakat ideal bir beldeye sığınmak isteyen garip bir ruhun ıstıraplarıyla doludur. Nitekim kitabın "Mukaddime" başlıklı manzum ön sözünde, hayatın bütün şekillerini daima bir "hayal havuzunun sularında" seyrettiğini ifade eden Hâşim, şiirlerini, o muhayyel beldeden aldığı ilhamla bu havuzun sularında renklendirmiş ve çocukluğundan beri yaşadığı hayal-hakikat trajedisinin birer sahnesi hâline getirmiştir...

Göl Saatleri'nde ve özellikle de bu kitabın hazırlayıcısı sayılan *Şi'r-i Kamer*'de[2], henüz küçük bir çocukken hasta annesiyle beraber Dicle kıyılarında çıktığı akşam gezintilerinin çok büyük tesiri vardır. Zira çöl akşamlarının gurup kızılı, "yalancı ay"ı ve yıldızları Dicle'nin durgun sularına damlarken Hâşim'in "havz-ı hayâl"i de sessiz sessiz içine akıttığı göz yaşlarıyla demleniyor ve böylece "Hilkat onu bir nevi ressam" ve nev'i şahsına münhasır "bir renk şairi" olması için ağır bir semavî sınava tabi tutuyordu. Bu yüzdendir ki "Ben şiir dediğimiz şey için bu baştan daha güzel bir mahfaza, zekâ denen kıvılcım için bu gözlerden daha mükemmel

1 Ahmet Hâşim, *Göl Saatleri*, Nâşiri: Dergâh Mecmuası, 1337, 63 s.

2 Abdülhak Şinasi (Hisar), "Ahmet Hâşim ve Göl Saatleri", *İleri*, nr. 1302, 15 Eylül 1337/1921.

iki menfez görmedim." diyen Tanpınar, Hâşim'i o devrin şiir sanatında bir "mürşit" olarak kabul etmiştir[3].

Bununla beraber dönemin edebiyat çevrelerinde derin bir hayranlık uyandıran[4] ve aralarında bugün dahi zevkle okunan "O Belde" ve "Yollar" gibi manzumelerin de yer aldığı bu şiirler, 1921 yılında *Göl Saatleri* adıyla kitaplaştırılınca Hâşim'i her nedense birdenbire "kurabağa şairi"[5] derekesine düşürmüş ve bazı mizah gazetelerinde, kendisiyle birlikte, kitabı yayımlayan *Dergâh* mecmuasını da hedef alan birtakım tenkit ve tehzillere yol açmıştır[6]. Fakat Hâşim, şiirlerinin anlamsızlığı noktasında yoğunlaşan bu tenkit ve tehzilleri sanki on iki yıl önceden hissetmiş ve "O Belde"[7] şiirindeki

Bana yalnızca eski bir budala
Diyen bugünkü beşer,
Bu sefil iştihâ, bu kirli nazar
Bulamaz sende bende bir ma'nâ

mısralarıyla cevaplamış gibidir. Bu itibarla söz konusu tenkit ve tehziller karşısında her ne kadar üzülmüş olsa bile yazılıp söylenenlerin hiçbir ehemmiyet taşımadığını *Dergâh* mecmuasında yayımlanan "Şiirde Ma'nâ" adlı yazısında "Birkaç ay evvel bu sahifelerde intişar eden ve ma'nâsı bazılarınca muğlak telâkki edilen bir manzume münasebetiyle şiirde ma'nâ ve vu-

3 Ahmet Hamdi Tanpınar, "Ahmet Hâşim'e Ait Hâtıralar", *Edebiyat Üzerine Makaleler*, İstanbul, 1969, s. 311-317.

4 "Senelerden beri Ahmet Hâşim'in şiirlerini mecmualarda arar, bulduğumuz günler bayram ederdik. Bu manzumeler hafızamıza muhakkak bir iki mısra tevdi eder ve ahenk dilimizde günlerce dolaşırdı. Ahmet Hâşim edebiyatımıza yeni bir ufuk açtı, biz de onun âteşîn sesiyle mest, akşam ve gölge beldelerinin füsununa dalmıştık. Biz de artık bu şairle beraber 'melâli anlamayan nesle âşinâ değiliz' diyorduk..." (Nurullah Ata(ç), "Ahmet Hâşim", *Dergâh*, c. 1, nr. 12, 5 Teşrinievvel 1337/1921, s. 178-179.)

5 Abdülhak Şinasi Hisar, *Göl Saatleri* yayımlandıktan sonra bu kitaptaki şiirlerinde gölden, geceden, kuşlardan bahseden Ahmet Hâşim'in bazı çevrelerce "Kurbağa Şairi" olarak anıldığından bahseder. Bkz. Abdülhak Şinasi Hisar, "Ahmet Hâşim", *Bütün Cepheleriyle Ahmet Hâşim*, (Haz.: Hilmi Yücebaş), İstanbul, 1958, s. 17-28.

6 Bu konuda geniş bilgi için bkz. Erdoğan Erbay, *"Bir Günün Sonunda Arzu* Şiirinin Ardından Ahmet Hâşim ve Dergâh Mecmuası Yazarlarına Yöneltilen Tenkit ve Tehziller", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, nr. 8, İstanbul, 2003, s. 165-184.

7 "O Belde", *Şiir ve Tefekkür*, nr. 1, 20 Ağustos 1325/1909, s. 5-6.

zuh hakkında muhtelif şeyler söylenmiş ve yazılmıştı. Bu dakikada bunların hiçbirini hatırlamıyoruz. Nasıl hatırlayabilelim ki, söylenen ve yazılanların bir kısmı şetm ve tahkir ve bir kısmı da yevmî gazete hezeliyatı nev'inden şeylerdi..."[8] cümleleriyle ifade etmiştir...

* * *

Göl Saatleri'nde toplam 34 şiir vardır. Manzum bir ön söz niteliği taşıyan "Mukaddime" dışındaki şiirler daha önce çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. 1919 tarihinde neşredilen "Batan Ayın Kenarına Satırlar" hariç diğer bütün şiirler de 1908-1913 tarihleri arasında yayımlanmıştır. Kitap, sırasıyla "Göl Saatleri", "Göl Kuşları", "Serbest Müstezad Nazımları" ve "Muhtelif Şiirler" başlıklı dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde 7, ikinci bölümde 8, üçüncü bölümde 9 ve dördüncü bölümde de 10 şiir mevcuttur. Ahmet Hâşim bu şiirleri kitaplaştırırken bazı kelime ve mısralarda değişiklikler de yapmıştır.

Görebildiğimiz kadarıyla daha önce dokuz baskı yapmış olan[9] *Göl Saatleri*'nin yedinci baskısını yayıma hazırlarken, eserin 1921 yılındaki ilk baskısını esas aldık ve dergilerdeki şiirlerle kitaptakiler arasındaki kelime, terkip ve mısra farklılıklarını en sona koyduğumuz "Notlar"da belirttik:

8 Ahmet Hâşim, "Şiirde Ma'nâ", *Dergâh*, c. 1, nr. 8, 5 Ağustos 1337/1921, s. 113-114.

9 Ahmet Hâşim, *Göl Saatleri*, Nâşiri: Dergâh Mecmuası, 1337, 63 s.
Şerif Hulûsi, *Ahmet Hâşim'in Şiirleri*, Semih Lütfi Kütüphanesi, İstanbul, 1933. 64 s. (*Piyâle* ile birlikte.)
Kenan Akyüz, *Ahmet Hâşim-Şiirler: İlk Şiirler, Göl Saatleri, Piyâle, Son Şiirler*, Ankara, 1973, 173 s.
Asım Bezirci, *Ahmet Hâşim: Bütün Şiirleri*, İstanbul, 1983, 246 s.; 2. bs. İstanbul, 1985.
(İnci Enginün-Zeynep Kerman, *Ahmet Hâşim-Bütün Şiirleri: Piyale/Göl Saatleri/ Diğer Şiirler*, İstanbul, 1987, 224 s.; 2. bs. İstanbul, 2003, 251 s. (Bunlar, *Göl Saatleri*'nin ilk eleştirel baskılarıdır.)
Ahmet Hâşim-Göl Saateleri, (Hazırlayan: Dr. Sabahattin Çağın), İstanbul, 2004, 88 s. (Eski harflerle birlikte.)
Ahmet Hâşim-Bütün Kitapları: Piyâle, Göl Saatleri, Gurabahâne-i Laklakan, Bize Göre, Frankfurt Seyâhatnamesi, Oğlak Yayınları, İstanbul, 2004, 324 s.

inliyor: dinliyor
leyl-i melûl: leyl-i melâl

Onların işti'âl-i seyyâli: Onların nûr-ı lâl ü seyyâli

şeklinde düzenlediğimiz notlarda, önceki kelime, terkip yahut mısra, kitabın ilk baskısında yazarın yaptığı tasarrufları; iki noktadan sonra gelen kısım ise şiirlerin dergilerdeki ham hâlini göstermektedir.

Göl Saatleri'nin bu eleştirel basımının, "şairlerin en garibi"ni,

Muzlim şeceristân arasında
Esrâr ile yekpâre münevver
Bir yoldur açılmış sana derdim.
Kāri bu kitabın gecesinde
Mehtâbı seninçün yere serdim

diye hitap ettiği ve "ruhuna bir sır tevdi etmek"[10] istediği okuyucusuyla bir defa daha buluşturacağını umuyoruz.

Nuri Sağlam-M. Fatih Andı

10 Abdülhak Şinasi (Hisar), "Ahmet Hâşim'in Eseri Etrafında", *Dergâh*, c. 1, nr. 11, 20 Eylül 1337/1921, s. 170-171.

Göl Saatleri

Öğle - Öğleden Sonra - Akşam - Gece -
Gece Yarısı - Seher

MUKADDİME

Seyreyledim eşkâl-i hayâtı
Ben havz-ı hayâlin sularında,
Bir aks-i mülevvendir onunçün
Arzın bana ahcâr u nebâtı.

ÖĞLE[1]

Yeşil sularda büyük inciden çiçekler açar
Gümüş böcekler okur âba bir neşîde-i hâb,
Durur sevâhilin üstünde, bî-heves, bî-tâb,
Güneş ziyâsını içmiş benât-ı hâb u serâb…

ÖĞLEDEN SONRA

İçer gümüş kıyılardan remîde âhûlar
Ve onların sesi eyler bütün sükûtu harâb;
Eder bu avdeti, durgun sulardan, istiğrâb
Gürültüsüz ve uzak mâî diğer âhûlar...

AKŞAM

Susar meşâcir-i pür-şâm içinde bülbül-i âb,
Sular semâ-yı hayâlâtı eyler istîâb;
Döner bu sâhil-i nîlîye gölgeden kuşlar
Ağızlarında güneşten birer kızıl dürr-i nâb...

GECE

Nücûm u mâhı dökülmüş semânın eşcâra,
Melûl manzaralar şimdi bir gümüşlü sehâb;
Derin sulardaki ecrâmı avlayan kuşlar
Eder havâlî-i pür-nûr-ı mâhtâba şitâb...

GECE YARISI

Ve ansızın suya etmekle mâh-ı dûr sukut
Miyâh-ı rûhumu andırdı safha-i tâlâb:[2]
O rûh içinde muzî bir garîb nilüfer
Bütün elemlerin üstünde müncelî ter ü tâb…

SEHER

Ağaçların seherî zirvesinde titreşiyor
Tuyûr-ı fâniye-i âlem-i tahayyül ü hâb.

Semâyı kaplayacak, şimdi, gâzeler gibi nûr
Zavallılar kalacaklar esîr-i ufk-ı türâb.

Ve onların gözü eyler nücûm-ı fecre itâb
Ve onların sesi eyler "nihâyet"i işrâb...

Göl Kuşları

Siyah Kuşlar- Mehtâbda Leylekler-
Karanlıkta Beyaz Kuşlar- Kuğular- Kuğuların Avdeti-
Yarasalar- Tulû-ı Kamer- Batan Ayın Kenarına Satırlar

SİYAH KUŞLAR[3]

Gurûb u hûn ile perverde rûh olan kuşlar
Kızıl kamışlara, yâkut âba konmuşlar;
Ufukta bir ser-i maktû'u andıran güneşi
Sükût u gamla yemişler ve şimdi doymuşlar.

MEHTÂBDA LEYLEKLER

Kenâr-ı âba[4] dizilmiş, sükûn ile bekler
Füsûn-ı mâha dalan pür-hayâl leylekler...

Havada bir gölü tanzîr eder semâ bu gece
Onun böcekleri gûyâ nücûmdur yekser...

Neden bu âb-ı semâvîde avlananlar yok
Bu haşr-ı nûr-ı huveynâtı hangi kuşlar yer?

Eder bu hikmete gûyâ ki vakf-ı rûh u nazar
Füsûn-ı mâha dalan pür-hayâl leylekler...

KARANLIKTA BEYAZ KUŞLAR

Vahşî karaltılardaki sîmîn kuşların
Mer'î miyân-ı sîne-i yeldâda yerleri:

Gûyâ cihân-ı sâyede metrûk-ı nûr olan
Fecr-âşinâ melikelerin muğber elleri

Koymuş kenâr-ı sâhile fağfûr kâseler,
Mâhın birikmiş orda ziyâ-yı mukatları...

KUĞULAR

Suda yorgun, muzî tecellîler
Ediyor bir takarrübü ifşâ:

Kuğular, leyl içinde, sîne-güşâ,
Geliyor, gözlerinde mestîler;
Sanki mahmûl-i hande keştîler
Ki olunmuş nücûmdan inşâ...

KUĞULARIN AVDETİ[5]

Ölü bir sath-ı âbın üstünde
Ki celî, lerze lerze, dârâtı,
Sihr-âbâd-ı mâha gitmek için
Arıyorlar reh-i semâvâtı...

YARASALAR

Dağılmış hazân-dîde tüller gibi
Uçuşmakta sessizce huffâşeler;
Giderler, gelirler... san örmekteler
Nücûm-ı kederle zalâm-ı şebi.

TULÛ-I KAMER

Dağıldı cevf-i havâlîye bir garîb âvâz:
Gürültüler, asabî sayhalarla, cûşâcûş;
Bütün tuyûr-ı hafâ[6] gölden ettiler pervâz...

Neden bu korku, neden ansızın bu cûş u hurûş?
Ufukta, çenber-i lerzân-ı âba yaslanmış,
Ufukta çünkü tecellî-i mâh eder suyu nûş...

BATAN AYIN KENARINA SATIRLAR[7]

Bir vurulmuş ilâhı andırıyor
Suda teskîn-i zahm eden bu kamer,
Nısf-ı leylin miyâh-ı dûrunda
Yıkanır, dinlenir, durur ve güler...

Eli bazen "sükût"u ürkütüyor
Ki miyâh ellerinde hâbîde,
Ediyor bazı kuşları da'vet,
Âh o kuşlar ki şimdi bî-hareket
Suların âteşinde sallanıyor..

Zühalî bir cidâlin âsârı:
Gizli bir kavs-i bî-tenâhîden
Oklar indikçe -aks-i âlem-i dûr-
O muzî cüsse-i ilâhîden
Suya bir hûn-ı âteşîn akıyor...

Serbest Müstezad Nazimları

YOLLAR

Bir lâmba hüzniyle
Kısıldı altın ufuklarda akşamın güneşi;
Söndü göllerde aks-i girye-veşi
Gecenin avdet-i sükûniyle...

Yollar
Ki geder kimsesiz, tehî, ebedî,
Yollar
Hep birer hatt-ı pür-sükût oldu
Akşamın sîne-i gubârında.
Onlar
Hangi bir belde-i hayâle gider,
Böyle sessiz ve kimsesiz şimdi?

Meftûr
Ve muhteriz yine bir nefha-i hayâl esiyor;
Bu nefha dalları bî-tâb ü bî-mecâl uyutur,
Sonra eyler giyâhı nâlende,
Sonra âgûş-ı ufk içinde ölür...

Ey kalb![8]
Seni öldürmesin bu sâye-i şeb,
İşte bir dest-i sâhir ü mahfî
Sana nûr-ı nücûmu[9] indirdi.

Kuruldu işte, mesâfât içinde, lâl-i mesâ
Bütün meâbid-i hiss ü meâbid-i hülyâ[10]
Bütün meâbid-i mechûle-i ümmîd-i beşer...

Gurûb içinde bu eşkâl-i bî-hûdûd-ı zeheb
Zücâc-ı san'at u fikretle yükselirler hep;
Büyük denizlere benzer eteklerinde sükût,
Sükût-ı nâ-mütenâhî, sükût-ı nâ-mahdûd
Sükût-ı afv ü emel...

Bir el
Derîçelerde bir altın ziyâ yakıp indi,
Aktı âb-ı sükûta yıldızlar
Bütün sular zehebî lerzelerle işlendi.

Tâ öteden[11],
Şimdi zer gözleriyle tâ öteden,
Gam-ı ervâhı vecde da'vet eder
Bütün meâbid-i mechûle-i ümmîd-i beşer.
Bütün meâbid-i vecdin soluk ilâheleri
Birer birer iniyor, gözlerinde rü'yâlar;
Dudaklarında ziyâdâr u muhteriz titrer
Akşamın bûse-i huzû-eseri.

Soluk ve gölgeli sîmâlarında reng-i mesâ
Nakşeder bir teheyyüc-i rü'yâ:
Biri yorgun semâ-yı lâle bakar,
Biri bir gölge meşy ü gaşyiyle
Miyâh-ı râkide-i samt ü hâb içinde akar;
Biri bir erganûn-ı eb'âdı
Dinliyor, gölgelerde ser-be-zemîn;
Biri altın gözüyle, gûyâ ki,
Sana ey kalb-i mübhem ü bâkî
"Gel!" diyor.
Lâkin
İniyor
İşte leylin zalâm-ı bî-dâdı...

Yollar,
Âh ey kimsesiz giden yollar,
Yolların ey sükût-ı hüzn-eseri,
Bugünün inmeden şeb-i kederi,
Meâbid-i emel ü histe sönmeden bu ziyâ,
Ölmeden onların ilâheleri,
Âh, gitmez mi, kimsesiz, sessiz
Yollar,
Âh gitmez mi hatt-ı sâkitiniz,
Şimdi zer gözleriyle, tâ öteden
Tâ öteden
Gam-ı ervâhı vecde da'vet eden
Uzak meâbid-i pür-nûr u vecd ü rü'yâya[12]
Ki câ-be-câ kapıyor bâb-ı va'dini sâye.

ZULMET

Ey sen
Ki şimdi şüpheli bir şekl-i pür-hayâl oldun
Bu semâ-yı mesânın altında!
Gecenin mevti ufku bağlamadan
Susmadan her teneffüs-i zinde,
Ey sen
Ki sönmemiş zer-i zülfünde son ziyâ-yı nehâr,
Bu genç elinle bu yorgun cebîn-i lâlimi sar,
Ve sonra git. Bana bî-va'd olan bu yollar hep
Adımlarınçün açılmış pür-incilâ vü zeheb...

Bırak leyâle bu cism-i garîb ü merdûdu,
Dizim eğildi; soğuk bir deniz gibi zulmet
Ağır ağır boğuyor bende ömr-i bî-sûdu.

Diken ve taşları üstünde bir çetin[13] râhın
Dağıldı nesc-i harîr-i ümîd-i mahrûmum
Ve mutlaka gelecek, gölgelerle şimdi ölüm...

Lâkin sen
Ki gözlerinde güler nûru bir gümüş[14] mâhın
Eğilme, git
Ve eyle gölgede pây-ı şebâbını tesbît...

Beni bir tûde eyleyen zulmet
Sana hüsn-i hayâli nakşedecek:
Oldu çeşmin nücûm ile mâlî,
Onların işti'âl-i seyyâli[15]
Seni gûyâ karanlık üstünde
Etti bir heykel-i ziyâ gibi hak.

Sen git
Ve eyle da'vet-i iklîm-i rûhuna rağbet.

Bu yol, bu yol, bu derin yol ki dâimâ mümted
Bu yol uzun ve benim dizlerim eğildi; gözüm
Kapandı. Da'vet-i yeldâla[16] titriyor rûhum;
Bırak ve git, beni mevt-i leyâle tevdî et.

Büyük, derin ve soğuk bir deniz gibi zulmet
Etti eşkâl-i arzı bî-hareket,
Ve döktü rûhuma rü'yâya benzeyen bir mevt
Büyük, derin ve soğuk bir deniz gibi zulmet:

Lâkin sen
Dudakların yine pür-hande, gözlerin pür-zer
Saçın nücûm ile meşbû' u müştail yine ter
Bırakma rûhunu düşsün bu öldüren hisse,
Ve git
Ve eyle gölgede pây-ı ümîdini tesbît...

O belde-i zer ü hülyâda[17] bekleyen gözler
"Nerde?" derlerse,
"Ne oldu, nerde o?" derlerse, âh o gözler eğer,
Miyâh-ı sâyede mevt-i fecî'imi[18] anlat.[19]

O BELDE

Denizlerden
Esen bu ince havâ saçlarınla eğlensin.
Bilsen
Melâl-i hasret ü gurbetle ufk-ı şâma bakan
Bu gözlerinle, bu hüznünle sen ne dilbersin!

Ne sen,[20]
Ne ben,
Ne de hüsnünde toplanan bu mesâ
Ne de âlâm-ı fikre bir mersâ
Olan bu mâî deniz
Melâli anlamayan nesle âşinâ değiliz.
Sana yalnız bir ince tâze kadın
Bana yalnızca eski bir budala
Diyen bugünkü beşer
Bu sefîl iştihâ, bu kirli nazar,
Bulamaz sende bende bir ma'nâ,
Ne bu akşamda bir gam-ı nermîn
Ne de durgun denizde bir muğber
Lerze-i istitâr u istiğnâ.

Sen ve ben
Ve deniz
Ve bu akşam ki lerzesiz sessiz
Topluyor bû-yı rûhunu gûyâ,
Uzak
Ve mâî gölgeli bir beldeden cüdâ kalarak
Bu nefy ü hicre müebbed bu yerde mahkûmuz...

O belde?
Durur menâtık-ı dûşîze-i tahayyülde;
Mâî bir akşam
Eder üstünde dâimâ ârâm;
Eteklerinde deniz
Döker ervâha bir sükûn-ı menâm[21]
Kadınlar orda güzel, ince, sâf, leylîdir,[22]
Hepsinin gözlerinde hüznün var
Hepsi hemşîredir veyâhut yâr;
Dilde tenvîm-i ıztırâbı bilir
Dudaklarındaki giryende bûseler, yâhut,
O gözlerindeki nîlî sükût-ı istifhâm.
Onların rûhu şâm-ı muğberden
Mütekâsif menekşelerdir ki
Mütemâdî sükûn u samtı arar;
Şu'le-i bî-ziyâ-yı hüzn-i kamer
Mültecî sanki sâde ellerine.
O kadar nâ-tüvân ki, âh, onlar,
Onların hüzn-i lâl ü müştereki,[23]
Sonra dalgın mesâ, o hasta deniz
Hepsi benzer o yerde birbirine...
O belde
Hangi bir kıt'a-i muhayyelde?
Hangi bir nehr-i dûr ile mahdûd?
Bir yalan yer midir veya mevcûd
Fakat bulunmayacak bir melâz-ı hülyâ mı?
Bilmem... yalnız
Bildiğim sen ve ben ve mâî deniz
Ve bu akşam ki eyliyor tehzîz
Bende evtâr-ı hüzn ü ilhâmı,
Uzak
Ve mâî gölgeli bir beldeden cüdâ kalarak,
Bu nefy ü hicre müebbed, bu yerde mahkûmuz.[24]

YAZ[25]

Deniz,
Sürüklenir zehebî, ince kumlar üstünde,
Bütün menâzır-ı hüzn ü gurûb[26] ile yalnız;
Yükselen reng-i şâmın[27] altında
Öksürür nâ-tüvân u nâlende
Hasta bir genç kız…

Bu bahârın kolunda bir erkek
Hüzn-i sârîye mezc-i rûh ederek
İnliyor[28] sessiz.

Sonra… durgun sularda bir yıkanan
Gölge, göklerde[29] nûrunu kırpan
Büyük, derin, nazar-âvâre, mâî bir yıldız…[30]

SONBAHAR

Dökerken ufka donuk, kanlı bir ziyâ eylül,
Ederek zülf-i târumâra hulûl
Gizli bir sesle ağlayan[31] ey bâd!

Şimdi göklerde,[32] katre katre, yanan
Necm-i mahmûru bir dakika nihân
Ederek sonra eyleyen îkad,
Âh, ey bâd-ı hasta, bâd-ı keder...[33]

O kadar nâ-tüvân ki gizli sesin,
Kendi derdinle kendin[34] ağlarsın,
Sana derdin senin kifâyet eder...

KIŞ

Yine kış,
Yine şems-i mesâda, âh, o bakış,
Yine yollarda serserî dolaşan
Âşiyânsız tuyûr-ı pür-nâliş…

Tehî kalan ovalar
Sükût eder sanılır mevsimin gumûmuyla;
Harâb olan sarı yollarda kalmamış ne gelen,
Ne giden,
Şimdi yalnız kavâfil-i evrâk
Mütemâdî sürüklenir bir uzak
Ufk-ı pür-ıztırâb u nevmîde.

Yine kış, yine kış,
Bütün emelleri bir ağlayan duman sarmış…

GELMEDEN EVVEL[35]

-1-

Kalbim
Benim bir ormandı,
İsimsiz, âsûde
Bir büyük orman;
Ve gölgelerde revân
Olan hafî suların aks-i şevk-ı muttaridi
Dağıtırken sükûtu bî-hûde,
Düşünürdüm ki hangi gün, ne zaman,
Ne zaman
Girecektin o kalb-i mes'ûde?

Etmeden zehr-i bâd-ı fasl-ı elem
Reng-i eşcâr u âbı fersûde,
Dolacak mıydı seslerin, bilmem
O tehî sâye-zâr-ı mesdûde?

Sanki hicrâna[36] bir tesellîydi
Şeceristân-ı kalb içinde revân
Olan hafî suların mûsıkî-i nevmîdi.

GELDİN[37]

-2-

Bir gün
Akşamın ölgün
Duran o nâmütenâhî ziyâ denizlerine
Gark olan eşcâr
Gark olan ovalar
Oluyorken sükût[38] u hüzne makar,
Geldin âlâm-ı kalbi teskîne...

Ey şebâbın hayâl-i câvîdi,
O melûl akşamın havâsı kadar
Gelişin bir sükûn-ı sârîdi...

BİRLİKTE[39]

-3-

Bütün[40] bizimçündür
Nukûş-ı encüm-i vahdetle işlenen bir tül
Gibi üstünde[41] titreyen bu semâ;
Gecenin dallarında şimdi açan[42]
Bu kamer,
Bu altın gül…

Bütün bizimçündür
Ne varsa aşk ile bîdâr-ı ra'şe ya nâim,
Ne varsa ait olan leyl-i hande-me'nûsa,
Sana ait lebimdeki bûse,
Lebinin sürh-ı bî-zevâli benim…

MUHTELİF ŞİİRLER

Deniz - O Eski Hücreye Benzer ki -
Şeb-i Nîsân - Evim - Aks-i Sadâ - Son Saat -
Rüşd - Kendime - Şimdi - Rüzgâr

DENİZ[43]

İsyân-ı mevc-i zâhire ettinse vakf-ı gûş
Çarparken ufk-ı zulmete bir bahr-i pür-hurûş
Bildin: o sayhalarla,[44] o seslerle rûh-ı âb
Bî-kaydî-i leyâle eder nakl-i ıztırâb.

Gûyâ sorar sevâhiline bahr-i nâle-gîr:
"Olmak neden neşîb-i mezellette bir esîr
Bî-had iken semâ gibi, fîrûze-fâm iken,
Bir cilvegâh-ı encüm-i lerzân-ı şâm iken!"

O ESKİ HÜCREYE BENZER Kİ[45]

Ziyâ-yı şemse kapanmış bütün derîçeleri
Bir öyle hücreye benzer ki ömrümün kederi:

Gubâr-ı ye's ü fenâ sinmiş orda elvâna,
Emel, heves bırakılmış sükût u nisyâna.

Bütün hadâik-ı histen o toplanan ezhâr,
Uyur mekâbir-i mînâda bî-ümîd-i bahâr.

Bu pembe gül, bu karanfil ağır ağır erimiş[46]
Üzerlerinde değiştikçe her mükedder kış.

Ocak harâb ü tehî, lâmba kimsesiz, a'mâ,
Bu samt-ı hasta eder hüzn ü uzleti îmâ.

Soluk cidâra asılmış, durur garîk-i melâl
O çehreler ki uyur gözlerinde eski hayâl...

O eski hücreye benzer ki ömrümün kederi
Çekilmiş ufk-ı tesellîye karşı perdeleri...[47]

ŞEB-İ NÎSÂN

Mahmûr, muzî, mâî, derin bir şeb-i nîsân
Olmuştu nücûmuyla miyâh-ı dile rîzân.
Dallardan uçan ıtr-ı bahâr-ı mütefekkir
Dökmüştü o solgun şebe hülyâ, emel ü şi'r.
Sesler gülüşür sâyede, sevdâ ile bî-hûş,
Bâd onları eylerdi nevâzişle der-âgûş.
Bir cism-i perestîdeyi kalb üstüne sarmak
Hırsıyla başım sıtmalı, gözler kuru, parlak
Eller asabî, hıçkırarak sâhile indim,
Karşımda deniz... göklerin altında gezindim.

Ey sen ki uzaktan mütebessim, heves-âmûz
Olmuş şeb-i ömrümde nigâhın bana merkûz,
Leyl işte, sükût işte... yed-i sâhir-i nîsân,
Dökmüş suya ezhâr-ı ziyâ, dillere nîrân;
Olmuş denizin rûhu semâlarla hem-âgûş
Bin bûseyi tanzîr ile encüm suya dolmuş;
Eşcâr u hava gölgede sessiz sarışır[48], gel!
Gel, yalnızım ey beklenilen hüsn-i muhayyel!

Ey çeşm-i siyâh, ey dağınık zülf-i şeb-engîz,
Ey leb ki eder âteşi her cinneti tecvîz,
Ey sîne ki âlâmımı tenvîm edeceksin,
Ey rûh-ı heves, rûh-ı ziyâ, rûh-ı mehâsin,
Gelsen ve bu hicrânı, bu âlâmı bitirsen,
Sen anlayacaksın beni, ey rûh-ı ziyâ, sen!

Kendimle[49] bütün bunları tekrâr ediyordum.
Doğmuştu kamer, şimdi, uzaklardaki mağmûm
Dağlardan; açık ra'şeler[50] elvâha dağılmış,
Sarmış dil-i eşyâyı heves, bûsiş ü hâhiş.
Hep çift idi karşımda: kamer, encüm ü eşcâr,
Bendim yalınız[51] ordaki bî-hemser ü bîdâr;
Durgun suya baktım ve dedim: âh ölebilsem,
Mâdem ki yok ağlayacak mevtime kimsem.[52]

EVİM[53]

Yeşil ve gölgeli dallarda gizlenen ve gülen
Evim... bugün bana âit, bugün benimsin sen...

Dudaklarım kuru, kaç defa, bir yabancı ayak,
Sükût-ı leyli[54] dolaştıkça sandım ayrılmak
Takarrüb etti harîm-i cidâr u sakfından,
Bir ufk-ı bî-kesin üstünde ağlıyorken ben,

Geçen havâlara sevdâmı eyleyip pey-rev,
Tehî, soğuk kalacaktın zavallı bî-kes ev.
Ve akşam üstü sükûtunda[55] lâmba yanmayacak,
Ağaçların susacak... camlarında aks-i şafak
Görünmeden sönecek... leyl-i girye, leyl-i melûl[56]
İnince eyleyecek şekl-i pür-gumûmun üfûl.

Fakat bugün bana ait, bugün benimsin sen.
Sevimli ev ki bu koynunda en kudurmuş, en
Derin mesâib ü ahvâle karşı mahfûzum,
Dolaşmıyor senin üstünde şimdi eski ölüm.[57]

Ağaçların gülerek bir bahâr-ı dîgerle
Güneş ve kuşları tutmakta tâze ellerle[58]
Rükûd-ı sâyede açtıkça râz-ı çeşm-i kamer
Havuzlarında açar deste deste nilüfer...

Sevimli ev... bugün altında aşkı bekliyorum,
O pembe tıfl-ı melek-çehre nerdedir?[59] diyorum...

AKS-İ SADÂ

Gözümde vahşet-i hûnîn-i şems-i gâribe bak,
Sesimde ufku soran muhteriz, derin ve uzak
Bu ra'şe... reng-i şeb-âlûd-ı zülf-i mağmûmum,
Bu dişlerimde gülen kanlı rûh-ı mesmûmum,
Bu cebhemin düşünen rengi, titreyen bu elim,
Riyâh-ı leyle-i yeldâla sönmeyen emelim,
Hulâsa ben... bana ey rehneverd-i fânî, bak!

Erîkedâr-ı zer-iklîli olduğum âfâk
Ne oldu bilmiyorum, sorma, ey yabancı, bırak,
Ve bil ki râhımı zulmette eyledim ta'kîb,
Ne gölgeler, ne fusûl etti pâyımı terhîb,
Mesâfeler bana sihr-i hayâli öğretti;
Denizlerin ebedî gayz-ı târ u mümteddi,
Başımda her gece bî-his, bî-emel, bî-dâr
Nücûmu söndürerek yırtılan büyük rüzgâr
Vuhûş-ı rûhumu zehriyle etti perverde;
Dolaştığım o derin uzlet-i mükedderde
Sularda encümü her akşam eyleyip târâc
Ölen güneşlere onlarla işledim bir tâc;
Kopardığım o nücûmun kalırdı bende zeri,
Zer-i nücûm ile nakş oldu pâyımın eseri,
Ukûs-ı vahşeti ta'kîbe koştuğum gecede;
Bütün semâ düşüyorken tahayyül ü vecde,
Nücûm u hâba karışmış münevver ü muzlim
Sükût-ı nâmütenâhîye mezc-i rûh ettim:
Girerdi rûhuma âheste, katre katre semâ
Erirdi bende bütün şübhe-i bekā vü fenâ
Ve böyle kaç gece iklîl-i âsmân u nücûm
Başımda, samt-ı muhîtâta bir ilâh oldum.

Harîr-i esmer-i rü'yâ ki nesceder mehtâb,
Sarardı cismimi bir muhteşem ridâ gibi âb,
Önümde nağme-i mestân-ı şeble hârelenir,

Bu hârelerde bütün âlem-i leyâl eğilir.
Muvâcihim ebediyette hep gurûrum iken,
Ağır, soğuk geceler, bâd-ı âsmân-efken,
Saçımda haykırarak arza mevt-i evrâkı
Döküp kavî uzanan her dırahtı, her sâkı,
Önümde ferş ile en sonra ben de ağlarken,
Açık, derin, ebedî, bazı titreyen, bazen
Güler[60] bir ince sesin aks-i dûr u münhezimi
Tehî ufuklara reddetti dâimâ sesimi.

Benimle böyle koşan kimdi? bir gurûra rakîb
Olan o savtı seherlerde eyledim ta'kîb:
Yolun dikenleri üstünde bekledim, güldüm,
Ve dinledim... yine savt-ı muakkibi buldum.

Bu ses kamerlerin altında pür-tahassüstü[61],
Gurûba karşı ağır, fecr önünde mûnisti,
Karaltılarda soğuk dalgalarla yükselerek
Olurdu gayz ile memlû-yı ra'şe bir âhenk,
Sular onunla olur dil-derîde, rencîde
Suhûr-ı nâime lerzân olur havâlîde,
O[62] savt-ı hâkimi mebhût u âşinâ dinler
Hudûd-ı leylede yüzlerce çeşm-i âteş ü zer...

Fakat bu seste gülen hep benim gurûrumdu,
İnildeyen yine her sayha-i sürûrumdu;
Ve şimdi zulmet ü vahşette[63] her emelden uzak,
Bu savt-ı gâib ü hem-râhı isterim tutmak!

SON SAAT[64]

Akşam, ufukta beldeler eylerken işti'âl
Örter cebîn-i neş'eyi bir hüzn-i bî-sebeb;
Sesler durur, hayâl[65] uyuşur dilde, beste-leb,
Yüksekte nefha nefha eser bâd-ı infiâl.

Bülbül şikâr-ı sâye, sular şimdi pür-zılâl,
Sîmâ-yı âbı ra'şeler âheste meşy-i şeb;
Eşcâr dinlenir gibi; bir musıkî-i kalb
Yorgun gezer havâları hicrân u hüzne dâl.

Bî-rengî-i semâya döner, çehre-i hayât,
Pûşîdelerle rûha girer haşr-ı hâtırât,
Ağlar şebâb-ı münkesir âtî-i hâile...

Bir şehka-i hafî eder eşyâda ittisâ
İndikçe şimdi, hüzn-i garîb-i sevâhile[66]
Âlâyiş-i nücûm[67] ile bir leyle-i vedâ.

KENDİME

Bu dört şiiri Mimar Celâl Bey'e ithaf ediyorum.

Sen uzletinde böyle dururken hayâle râm,
Âsûde bir sükûn ile lâkayd u bî-heves,
Birden havâya savt-ı kıyâm oldu ra'şe-res,
Karşında ufk-ı hûn-ı cidâl etti irtisâm.

Hâkim bu ceyşe nazra-i memdûde-i merâm,
Mezc ol bu cenge, sen de katıl seyle, sen de kes;
Va'd eyliyor gurûruna bir tâc-ı nûr o ses,
Âmâdedir cünûnunu takdîse ihtirâm.

Altında zâr u hâsir iken acz-i muzmahil
Et sen rumûz-ı dîde-i âtîye rabt-ı dil,
Ye's olmasın cebînine bir lâhza âşinâ!

Mev'ûd olan kudûmunu, bil, bekliyor, yârın
Bir arz-ı zıll u nağmede, bir taht-ı mu'tenâ
Yerlerde nakş-ı meşyi bütün hûn olanların!

RÜŞD

Rûhun edeydi da'vet-i encümden ihtirâz,
Ey sen ki bir ümîd ile açtın muhâle per,
Hâlen leyâl-i giryede etmezdi terk-i fer,
Ömrün olurdu nesr-i maâlîye bir firâz!

Ettin müfâd-ı samt-ı temâsîle bahş-ı râz,
Neşreyledin avâlime hülyânı derbeder:
Za'fından aldı şeklini sîmâ-yı vehm-eser,
Şi'rinden aldı hüsnünü mâh-ı semâ-tırâz...

Mevt olmadan bu hâbına, bîçâre, mukterin
Gel mevc-i nûr-ı fecr-i muhîtâta gir, gerin,
Sil, kalmasın gözünde eser dünkü sâyeden.

Bâlâda, bil ki mâî semâlar durur tehî,
Bir doğru varsa yerde, o sensin, yegâne sen,
Her gayen olsun ufk-ı gurûrunda müntehî.

ŞİMDİ[68]

Boğdum, sükûn-ı kahr ile, aşk-ı muhâlimin
Vahdet-güzîn-i kalbim olan yâr-ı lâlini;
Açmış o yerde kîn-i beşer şâhbâlini
Bekler tulû-ı nahsını şems-i mezâlimin.

Kırdım meh ü nücûmunu ufk-ı leyâlimin;
Gördüm semâlarımda cünûnun hilâlini;
Sildim zekâ-yı hâr ü alîlin suâlini
Nakş-ı girift-i sîm ü zerinden hayâlimin.

Uzlet-serâ-yı samt u gurûrumda münferid,
Yalnız sadâ-yı kalbime[69] münkad u mu'tekid,
Zulmetlerin kudûmunu ben şimdi isterim!

Ezvâk-ı gayz u kîn ile mestîdedir serim;
Hûnumda zehr-i nûr-ı gurûb etmiş inhilâl,
Mezc eylemiş zalâmını yeldâma infiâl.

RÜZGÂR

Atıl, bağır, kuleler insin, indir ecrâmı!
Dolaşsın âteş-i haşyetle çizdiğin izler,
Duman, ziyâ, dağılan sayhalar, düşen dizler
Gırîv-i mevt ile doldursun ufk-ı ârâmı!

Bu haşr-ı giryede koştur benim de hülyâmı,
Hayâl-i ulvî-i nefrette kardeşiz bizler,
Başım cünûnunu, rûhum gurûrunu gizler
Bu haşr-ı giryede koştur peyinde hülyâmı...

Cibâl-i mücrime-i gayz u sâyeden bize gül,
Dağıt menâzır-ı bâlâyı, sonra zîre dökül,
Bağır bağır, gam-ı âfâk-ı bî-şükûha bağır!

Vururken[70] arzı mehîb âteşin, nedir ki semâ
Nedir semâda kamer, yerde nûr-ı ra'şe-nümâ
Ukûs-ı berkın[71] ulurken, enîn ü girye nedir?

Notlar

1 "Öğle, Öğleden Sonra, Akşam, Gece, Gece Yarısı, Seher" adlı altı şiir, "Göl Saatleri" üst başlığı altında "Yakup Kadri'ye" ithafıyla toplu olarak yayımlanmıştır.

2 safha-i tâlâb: bağteten tâlâb

3 "Siyah Kuşlar, Karanlıkta Beyaz Kuşlar, Mehtâbda Leylekler" adlı şiirler, "Göl Kuşları" üst başlığı altında bu sıra ile bir arada yayımlanmıştır.

4 Kenâr-ı âba: Civâr-ı âba

5 "Kuğuların Avdeti, Yarasalar, Tulû-ı Kamer" adlı şiirler "Göl Saatlerinden" üst başlığı altında bir arada yayımlanmıştır.

6 hafâ: hafî

7 Bu şiir "Göl Kuşlarından" üst başlığı altında yayımlanmıştır. Şiirin başlığının altında "-kafiyesiz-" kaydı vardır.

8 Dergide, bu dizeden itibaren "Bütün sular zehebî lerzelerle işlendi." mısraına kadar olan kısım tek bir bent hâlinde yayımlanmıştır.

9 nûr-ı nücûmu: nûr-ı nücûm

10 meâbid-i hülyâ: meâbid-i rü'yâ

11 Dergide, bu dizeden "İşte leylin zalâm-ı bî-dâdı..." mısraına kadar olan kısım tek bir bent hâlinde yayımlanmıştır.

12 Uzak meâbid-i pür-nûr u vecd ü rü'yâya: Bütün meâbid-i pür-nûr-ı vecd ü rü'yâya.

13 çetin: uzun

14 gümüş: sadef

15 Onların işti'âl-i seyyâli: Onların nûr-ı lâl ü seyyâli

16 Da'vet-i yeldâla: Avdet-i yeldâla

17 hülyâda: rü'yâda

18 fecî'imi: fecî'i

19 Bu şiir dergide sırasıyla 5, 3, 5, 3, 4, 8, 4, 4, 6, 4 mısraya sahip bölümlemelerle 10 bent hâlinde yayımlanmıştır.

20 Dergide, bu mısra ile alttaki mısra "Ne sen, ne ben" şeklinde tek bir dize hâlinde yayımlanmıştır.

21 sükûn-ı menâm: sükût-ı menâm
22 sâf, leylîdir: sâf ve leylîdir
23 hüzn-i lâl ü meştereki: hüzn-i lâl-i müştereki
24 Bu şiir, dergide tek bir bent hâlinde yayımlanmış gibi görünüyor. Bent yahut mısralar arasındaki boşlukların farkını ayırt etmek pek mümkün değil.
25 "Yaz, Sonbahar" adlı şiirler "Mevsimler" üst başlığı altında bir arada yayımlanmıştır.
26 menâzır-ı hüzn ü gurûb: menâzır-ı hüzn-i gurûb
27 reng-i şâmın: zıll-i şâmın
28 İnliyor: Dinliyor
29 göklerde: üstünde
30 Bu şiir, dergide üçer mısradan oluşan 4 bent hâlinde yayımlanmıştır.
31 Gizli bir sesle ağlayan: Hüzn ü sevdâla ağlayan
32 Şimdi göklerde: Gece göklerde
33 Bu mısra, dergide tek başına bir bent hâlinde yayımlanmıştır.
34 kendin: yalnız
35 Bu şiir "Sevgili kardeşim Köprülüzâde Fuad'a" ithafıyla yayımlanmıştır.
36 Sanki hicrâna: Sanma hırmâna
37 Bu şiir "Kudûm" başlığıyla yayımlanmıştır.
38 sükût: sükûn
39 Bu şiir "Mehmed Sadi Beye" ithafıyla yayımlanmıştır.
40 Bütün: Evet
41 üstünde: bâlâda
42 Gecenin dallarında şimdi açan: Samt-ı ağsân-ı ufk içinde açan
43 Bu şiir dergide başlıksız olarak yayımlanmış, başlık yerine *** işareti konulmuştur.
44 sayhalarla: şehkalarla
45 Bu şiir "Aşk" adıyla yayımlanmıştır.
46 erimiş: solmuş
47 Dergide, bu şiirin sonunda şöyle bir beyit daha vardır:
Evet bu hücreye benzer ki şebâb-ı muhtazırım
Düzeltecek ele hicrân içinde muntazırım
48 sarışır: sarılır
49 Kendimle: Ye'simle
50 ra'şeler: lerzeler
51 Bendim yalınız: Yalnız ben idim
52 Bu şiir dergide beyitler hâlinde yayımlanmıştır.
53 Meşrutiyet ilânı akibinde yazılmıştı (A.H.) Kitaba şair tarafından konulan bu not, şiirin dergideki yayımında yoktur.
54 Sükût-ı leyli: Sükûn-ı leyli
55 sükûtunda: sükûnunda
56 leyl-i melûl: leyl-i melâl
57 Dolaşmıyor senin üstünde şimdi eski ölüm: Dolaşmıyor bugün üstünde eski korku, ölüm

58 Güneş ve kuşları tutmakta tâze ellerle: Tuyûr u şemsi tutar ince, tâze ellerle
59 nerdedir?: nerededir?
60 Güler: Gülen
61 pür-tahassüstü: bir tahassüstü
62 O: Bu
63 vahşette: vahdette
64 Bu şiir "Hamdullah Subhi'ye" ithafıyla yayımlanmıştır.
65 hayâl: ümîd
66 İndikçe şimdi, hüzn-i garîb-i sevâhile: İndikçe samt u bu'd-ı garîb-i sevâhile
67 Âlâyiş-i nücûm: Zer-lerziş-i nücûm
68 Bu şiir "Celâl Sahir'e" ithafıyla yayımlanmıştır.
69 Yalnız sadâ-yı kalbime: İrşâd-ı savt-ı kalbime
70 Vururken: Ururken
71 "Yahut ukûs-ı handen" (A. H.)

Şiirlerin Bibliyografik Künyeleri

"Öğle", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Öğleden Sonra", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Akşam", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Gece", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Gece Yarısı", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Seher", *Servet-i Fünûn*, nr. 1054, 4 Ağustos 1327/22 Şaban 1329[1911], s. 319.

"Siyah Kuşlar", *Servet-i Fünûn*, nr. 1059, 8 Eylül 1327/28 Ramazan 1329[1911], s. 436.

"Mehtâbda Leylekler", *Servet-i Fünûn*, nr. 1059, 8 Eylül 1327/28 Ramazan 1329[1911], s. 436.

"Kanalıkta Beyaz Kuşlar", *Servet-i Fünûn*, nr. 1059, 8 Eylül 1327/28 Ramazan 1329[1911], s. 436.

"Kuğular", *Rübab*, nr. 26, 3 Şubat 1330/5 Temmuz 1328[1912], s. 294.

"Kuğuların Avdeti", *Rübab*, nr. 73-74, 26 Ağustos 1329/7 Şevval 1331[1913], s. 399.

"Yarasalar", *Rübab*, nr. 73-74, 26 Ağustos 1329/7 Şevval 1331[1913], s. 399.

"Tulû-ı Kamer", *Rübab*, nr. 73-74, 26 Ağustos 1329/7 Şevval 1331 [1913], s. 399.

"Batan Ayın Kenarına Satırlar", *Genç Yolcular*, c. 1, nr. 2, 18 Kânunievvel 1919, s. 19.

"Yollar", *Musavver Muhit*, nr. 9, 18 Kânunievvel 1324[1908], s. 131.
"Zulmet", *Musavver Muhit*, nr. 18, 26 Şubat 1324[1908], s. 277-278.
"O Belde", *Şiir ve Tefekkür*, nr. 1, 20 Ağustos 1325[1909], s. 5-6.
"Yaz", *Servet-i Fünûn*, nr. 967, 3 Kânunievvel 1325/3 Zilhicce 1327[1909], s. 70.
"Sonbahar", *Servet-i Fünûn*, nr. 967, 3 Kânunievvel 1325/3 Zilhicce 1327[1909], s. 70.
"Kış", *Musavver Muhit*, nr. 7, 4 Kanunievvel 1324[1908], s. 99.
"Gelmeden Evvel", *Servet-i Fünûn*, nr. 995, 17 Haziran 1326/23 Cemaziyelâhir 1328[1910], s. 102.
"Geldin", *Servet-i Fünûn*, nr. 1007, 9 Eylül 1326/18 Ramazan 1328 [1910], s. 322-323.
"Birlikte", *Servet-i Fünûn*, nr. 1008, 16 Eylül 1326/25 Ramazan 1328 [1910], s. 339.
"Deniz", *Servet-i Fünûn*, nr. 1000, 22 Temmuz 1326[1910], s. 206.
"O Eski Hücreye Benzer ki", *Âşiyân*, nr. 14, 23 Zilkade 1326/4 Kânunievvel 1324[1908], s. 206.
"Şeb-i Nîsân", *Resimli Kitap*, nr. 3, Kânunisani 1324/Ocak 1909, s. 450.
"Evim", *Resimli Kitap*, nr. 1, Eylül 1324/1908, s. 52.
"Aks-i Sadâ", *Resimli Kitap*, nr. 3, Teşrinievvel 1324/Kasım 1908, s. 222-223.
"Son Saat", *Servet-i Fünûn*, nr.1029, 1 Şubat 1326/23 Safer 1329[1911], s. 342.
"Kendime", *Servet-i Fünûn*, nr. 974, 21 Kânunisani 1325/22 Muharrem 1328[1910], s. 182.
"Rüşd", *Servet-i Fünûn*, nr. 977, 11 Şubat 1325/14 Safer 1328[1910], s. 230.
"Şimdi", *Servet-i Fünûn*, nr. 991, 20 Mayıs 1326/24 Cemaziyelevvel 1328[1910], s. 38.
"Rüzgâr", *Servet-i Fünûn*, nr. 1040, 28 Nisan 1327/13 Cemaziyelevvel 1329[1911], s. 607.

Küçük Sözlük

-A-

a'mâ	: kör
âb-ı semâvî	: semaya ait su
âb-ı sükût	: sessizlik suyu
acz-i muzmahil	: çökmüş beceriksizlik
âgûş-ı ufk	: ufkun kucağı
ahcâr	: taşlar
ahvâl	: haller, durumlar
aks-i âlem-i dûr	: uzak âlemin yansıması
aks-i dûr u münhezim	: bozguna uğramış ve uzak yansıma
aks-i girye-veş	: gözyaşı gibi yansıma
aks-i mülevven	: renkli yansıma
aks-i şafak	: şafağın yansıması
aks-i şevk-ı muttarid	: devamlı neşenin yansıması
âlâm-ı fikr	: düşünce elemleri
âlâm-ı kalb	: kalbin kederleri
âlâyiş-i nücûm	: debdebe, tantana, gösteriş
âlem-i leyâl	: geceler âlemi
âmâde	: boyun eğmiş
ârâm	: durma, yerleşme, karar kılma
arz-ı zıll u nağme	: nağme ve gölge yeri
âsâr	: eserler
âsûde	: dingin
âşiyân	: yuva
aşk-ı muhâl	: imkânsız aşk

âteş-i haşyet : korku ateşi
âtî-i hâil : korkunç gelecek
avâlim : dünyalar, âlemler
avdet-i sükûn : sessizliğin dönüşü

-B-

bâb-ı va'd : vaat kapısı
bâd : rüzgâr
bâd-ı âsmân-efgen : göğü yırtan rüzgâr
bâd-ı hasta : hasta rüzgâr
bâd-ı infiâl : üzüntü rüzgârı
bâd-ı keder : keder rüzgârı
bahâr-ı dîger : başka bahar
bahr-i nâle-gîr : inilti tutan deniz
bahr-i pür-hurûş : coşku dolu deniz
bahş-ı râz : sırrı bahşetme
bâlâ : yücelik, yükseklik
belde-i hayâl : hayal beldesi
belde-i zer ü hülyâ : hayal ve altın beldesi
benât-ı hâb : uyku kızları
bîdâr : uyanık
bîdâr-ı ra'şe : titreme uyanığı
bî-emel : arzusuz
bî-had : sonsuz
bî-hareket : hareketsiz
bî-hemser : arkadaşsız
bî-heves : hevessiz
bî-his : duygusuz
bî-hûde : boşuboşuna, boş yere
bî-kaydî-i leyâl : gecelerin kayıtsızlığı
bî-mecâl : takatsiz, dermansız, bitkin
bî-rengî-i semâ : göğün renksizliği
bî-tâb : yorgun, bitkin
bî-va'd : vaatsiz
bûse-i huzû-eser : alçakgönüllülük işareti olan öpücük
bûsiş : öpme, öpüş
bû-yı rûh : ruhun kokusu
bülbül-i âb : su bülbülü

-C-

cê-be-cê : yer yer
cebîn-i lâl : suskun alın
cebîn-i neş'e : neş'e alnı
celî : aşikâr, meydanda, belli
cevf-i havâlî : etrafın boşluğu
ceyş : asker, ordu
cibâl-i mücrime-i gayz u sâye : gölge ve öfkenin suçlu dağları
cidâl : savaş
cidâr : duvar
cihân-ı sâye : gölge dünyası
cilvegâh-ı encüm-i lerzân-ı şâm : akşamın titrek yıldızlarının cilve yeri
cism-i garîb ü merdûd : reddedilmiş garip beden
cism-i perestîde : sevilen beden
cûş u hurûş : taşıp coşma
cûşâcûş : aşırı coşkulu, taşkın
cüdâ : ayrı, ayrı düşmüş, ayrılmış
cünûn : delirme, çıldırma
cüsse-i ilâhî : mabuta ait beden

-Ç-

çehre-i hayât : hayatın yüzü
çenber-i lerzân-ı âb : suyun titrek çemberi
çeşm : göz
çeşm-i âteş ü zer : altın ve ateşin gözleri
çeşm-i siyâh : kara göz
da'vet-i encüm : yıldızın çağrısı

-D-

da'vet-i iklîm-i rûh : ruh ikliminin çağrısı
da'vet-i yeldâ : uzun davet
dâl : gösteren, işaret eden
dârât : debdebe, şan, gösteriş
der-âgûş : kucaklama
derîçe : pencere, küçük kapı
dest-i sâhir : büyüleyen el

dıraht : ağaç
dil-derîde : gönlü yırtık
dil-i eşyâ : eşyanın gönlü
dürr-i nâb : saf inci

-E-

ecrâm : cansız cisimler
elvâh : levhalar, tablolar
elvân : renkler
enîn : inleme
erganûn-ı eb'âd : uzaklıkların orgu
erîkedâr-ı zer-iklîl : altın taçlı taht sahibi
ervâh : ruhlar
esîr-i ufk-ı türâb : toprağın ufkunun esiri
eşkâl-i arz : yeryüzü şekilleri
eşkâl-i bî-hudûd-ı zeheb : sınırsız altın şekilleri
eşkâl-i hayât : hayatın şekilleri
evtâr-ı hüzn ü ilhâm : ilham ve hüznün telleri
ezhâr : çiçekler
ezhâr-ı ziyâ : ışık çiçekleri
ezvâk-ı gayz u kîn : kin ve öfkenin tatları

-F-

fağfûr : Çin'de yapılan bir porselen kap
fecr-âşinâ : fecri bilen
fersûde : yıpranmış, eskimiş
ferş : döşeme, yaygı
fikret : fikir, düşünce
firâz : yokuş, çıkış
fîrûze-fâm : mavi renkli, gök renkli
fusûl : fasıllar
füsûn-ı mâh : ayın büyüsü

-G-

gam-ı âfâk-ı bî-şükûh : yüce olmayan ufukların kederi
gam-ı ervâh : ruhların kederi
gam-ı nermîn : yumuşak keder
garîk-i melâl : sıkıntıya dalmış

gark : batma, batırma; boğma, boğulma
gaşy : kendinden geçme
gayz-ı târ u mümted : sürekli ve karanlık öfke
gâze (g kalın okunur) : kadınların yüzlerine sürdükleri allık, düzgün
gırîv-i mevt : ölüm bağrışması
giryende : ağlayan, ağlayıcı
giyâh : bitki, taze ot
gubâr-ı ye's ü fenâ : yokluk ve ümitsizlik tozu
gumûm : kederler, kaygılar, dertler

-H-

hâb : uyku
hâbîde : uyumuş
hadâik-ı his : duygu bahçeleri
hâhiş : istek, arzu
hak et- (k ince okunur) : kazıma, oyma
hâre : meneviş, menevişli kumaş
harîm-i cidâr u sakf : çatı ve duvarın içi
harîr-i esmer-i rü'yâ : rüyanın esmer ateşi
haşr-ı girye : gözyaşı kıyameti
haşr-ı hâtırât : hatıraların toplanması
haşr-ı nûr-ı huveynât : gözle görülmeyen canlıların parlak toplulukları
hatt-ı pür-sükût : sessizlik dolu çizgi
hatt-ı sâkit : susan çizgi
havâlî-i pür-nûr-ı mâhtâb : ayın aydınlık dolu çevresi
havz-ı hayâl : hayal havuzu
hayâl-i ulvî-i nefret : nefretin yüce hayali
hazân-dîde : hazan görmüş, yaprakları sararıp solmuş
hem-âgûş : kucak kucağa, sarmaş dolaş
heves-âmûz : heves öğreten
heykel-i ziyâ : ışık heykeli
hicr : ayrılık
hudûd-ı leyle : gecenin sınırları
huffâşe : yarasa
hulûl : gelip çatma, girme
hûn : kan

hûn-ı âteşîn : ateş renkli kan
hüsn-i hayâl : hayal güzelliği
hüsn-i muhayyel : hayal edilen güzellik
hüzn-i bî-sebeb : sebepsiz keder
hüzn-i garîb-i sevâhil : sahillerin garip hüznü
hüzn-i lâl ü müşterek : ortak ve dilsiz hüzün
hüzn-i sârî : devam eden hüzün

-I-İ-

ıtr-ı bahâr-ı mütefekkir : düşünen baharın kokusu
ifşâ : ortaya çıkarma, açığa vurma, yayma
ihtirâm : hürmet etme
ihtirâz : çekinme
îkad (k kalın, a uzun okunur) : yakma, yakılma
iklîl-i âsmân u nücûm : yıldızların ve göğün tacı
irtisâm : resmolma, resmi çıkma
istîâb : içine alma, kaplama
istiğrâb : şaşma, garip bulma
isyân-ı mevc-i zâhir : coşkun dalga isyanı
işrâb : bir maksadı kapalı olarak anlatma
işti'âl : parlama, alevlenme
işti'âl-i seyyâli : akıcı parlama
itâb : azarlama, darılma
ittisâ : bollaşma, genişleme

-K-

kalb-i mes'ûd : mutlu kalp
kalb-i mübhem ü bâkî : ağlayan belirsiz kalp
kamer : ay
kavî : güçlü, kuvvetli
kavs-i bî-tenâhî : sonsuz yay
kenâr-ı âb : suyun kenarı
kenâr-ı sâhil : sâhil kenarı
kavâfil-i evrâk : yaprak kafileleri
kıt'a-i muhayyel : hayal edilmiş kıt'a
kîn-i beşer : insan nefreti
kudûm : geliş

-L-

lâhza : an
lâkayd : ilgisiz, alâkasız
lâl-i mesâ : dilsiz akşam
leb : dudak
lerze : titreme, titreyiş
lerze-i istitâr u istiğnâ : saklanma ve çekinme titreyişi
leyâl : geceler
leyâl-i girye : gözyaşı geceleri
leyl : gece
leyle-i vedâ : veda gecesi
leyl-i girye : gözyaşı gecesi
leyl-i hande-me'nûs : alışılmış gülüş gecesi
leyl-i melûl : mahzun gece
leylî : hüzünlü, gece gibi karanlık

-M-

mâh : ay
mahdûd : sınırlanmış, sınırlı
mahfî : gizli, saklı
mahfûz : korunmuş
mâh-ı dûr : uzak ay
mâh-ı semâ-tırâz : göğü süsleyen ay
makâbir-i mînâ : cam mezarlar
makar : durulan yer, oturulan yer
mâlî : dolu
meâbid-i emel ü his : duygu ve arzu mabetleri
meâbid-i hiss : duygu mabetleri
meâbid-i hülyâ : hayal mabetleri
meâbid-i mechûle-i ümmîd-i beşer : insan ümidinin bilinmeyen mabetleri
meâbid-i pür-nûr : aydınlık dolu mabetler
meâbid-i vecd : kendinden geçme mabetleri
mebhût : hayrette kalmış, şaşmış
mecz-i rûh : ruhun karışması
meftûr : bezgin, kederli, ümitsiz
mehîb : heybetli
melâl-i hasret ü gurbet : hasret ve gurbet hüznü

melâz-ı hülyâ : hülya sığınağı
melîke : kadın hükümdar
melûl : usanmış, bıkmış, hüzünlü
memlû-yı ra'şe : titreyiş dolu
menâtık-ı dûşîze-i tahayyül : hayalin el değmemiş mıntıkaları
menâzır-ı bâlâ : yüksek manzaralar
menâzır-ı hüzn : hüzün manzaraları
mer'î : görünür
merkûz : dikilmiş
mersâ : liman
mesâfât : mesafeler, uzaklıklar
mesâib : felâketler
mestî : sarhoşluk
meşâcir-i pür-şâm : akşam ağaçları, karanlık çökmüş koru
meşbû : doymuş, ağzına kadar dolu
meşy : yürüyüş
meşy-i şeb : gecenin yürümesi
metrûk-ı nûr : aydınlığa terk edilmiş
mev'ûd : vadolunmuş, söz verilmiş
mevc-i nûr-ı fecr-i muhîtât : çevrelerin fecir aydınlığının dalgası
mevt : ölüm
mevt-i evrâk : yaprakların ölümü
mevt-i fecî' : feci ölüm
mevt-i leyâl : gecelerin ölümü
mezc-i rûh : ruhu karıştırma
miyâh-ı dil : gönül suları
miyâh-ı dûr : uzak sular
miyâh-ı râkide-i samt ü hâb : uyku ve sessizliğin durgun suları
miyâh-ı rûh : ruhun suları
miyâh-ı sâye : gölge suları
miyân-ı sîne-i yeldâ : uzun göğsün ortası
mu'tekid : inanan
muğber : kırgın, gücenmiş
muhâl : mümkün olmayan, imkânsız
muhteriz : çekingen

mukterin : yaklaşan, yakın gelen
mûnis : cana yakın, alışılmış
musıkî-i nevmîd : ümitsiz müzik
muvâcehe : yüzleşme
muzî : parlayan, parlak
muzlim : karanlık
müebbed : ömür boyu süren, sonsuz
müfâd-ı samt-ı temâsîl : sembollerin susmasının manası
mükedder : kederli, üzgün
mültecî : sığınmış
mümted : uzayan, süren, sürekli
müncelî : parlayan, parlak
münevver : aydınlık
münferid : tek, yalnız
münkad : boyun eğen
müntehî : sona eren, biten
müştail : yanan, tutuşan, alevlenen
mütekâsif : kolulaşan, yoğunlaşan
mütemâdî : sürekli, devamlı

-N-

nağme-i mestân-ı şeb : gecenin sarhoşlarının nağmesi
nâim : uyuyan
nakl-i ıztırâb : acının aktarılması
nakş-ı girift-i sîm ü zer : altın ve gümüşün dolaşık nakşı
nakş-ı meşy : yürüme izi
nâlende : inleyen, inleyici
nâ-tüvân : zayıf, kuvvetsiz
nazar : bakma, bakış
nazar-âvâre : perişan bakış
nazra-i memdûde-i merâm : isteğin uzun bakışı
nebât : bitkiler
necm-i mahmûr : baygın, uykulu yıldız
nefha : nefes
nefha-i hayâl : hayal rüzgârı
nefy : sürme, sürgün etme
nehr-i dûr : uzak nehir

nesc-i harîr-i ümîd-i mahrûm : nasipsiz ümidin ipek dokusu
nesr-i maâlî : yüksek fikirler kartalı
neşîde-i hâb : uyku şiiri, ninni
nevâziş : okşama, gönül alma
nısf-ı ley : gece yarısı
nigâh : bakma, bakış
nîrân : aydınlıklar, parıltılar
nisyân : unutma
nişîb-i mezellet : horluk, alçaklık inişi
nukûş-ı encüm-i vahdet : birlik yıldızının nakışları
nûr-ı nücûm : yıldızların parıltısı
nûr-ı ra'şe-nümâ : titreyen parıltı
nûş : içme
nücûm : yıldızlar
nücûm-ı fecr : tan yeri aydınlığının yıldızları
nücûm-ı keder : keder yıldızları

-Ö-P-

ömr-i bî-sûd : faydasız ömür
pây : ayak
pây-ı şebâb : gençlik ayağı
pây-ı ümîd : ümit ayağı
per : kanat
pervâz : uçma, uçuş
perverde : beslenmiş
pey : arka
pey-rev : arkası sıra giden, uyan
pûşîde : örtü
pür-hande : gülücük dolu
pür-hayâl : hayal dolu
pür-incilâ vü zeheb : altın ve parlaklık dolu
pür-tahassüs : duygu dolu
pür-zer : altın dolu
pür-zılâl : karanlık dolu

-R-

ra'şe-res : titreme yetiştiren
rabt-ı dil : gönlün bağlanması

râh : yol
râm : boyun eğme
râz-ı çeşm-i kamer : ayın gözünün sırrı
reh-i semâvât : göklerin yolu
rehneverd-i fânî : fani yolcu
remîde : ürkmüş, korkmuş
rencîde : incinmiş, kırılmış
reng-i eşcâr u âb : suyun ve ağaçların rengi
reng-i mesâ : akşamın rengi
reng-i şeb-âlûd-ı zülf-i mağmûm : kederli zülfün geceye bulaşmış rengi
revân : yürüyen, giden, akan
ridâ : hırka
riyâh-ı leyle-i yeldâ : uzun gecenin rüzgârları
rîzân : dökülen
rûh-ı âb : suyun ruhu
rûh-ı heves : heves ruhu
rûh-ı mehâsin : güzellikler ruhu
rûh-ı mesmûm : zehirlenmiş ruh
rûh-ı ziyâ : ışık ruhu
rumûz-ı dîde-i âtî : geleceğin göz işareti
rükûd-ı sâye : gölge durgunluğu

-S-

sadâ-yı kalb : kalbin sesi
safha-i tâlâb : gölün yüzeyi
sâhil-i nîlî : mavi sahil
sâk : sap
samt : susma
samt-ı hasta : hasta susması
samt-ı muhîtât : etrafların sessizliği
sath-ı âb : su yüzeyi
savt : ses, sada
savt-ı gâib ü hem-râh : yoldaş ve kayıp ses
savt-ı hâkim : hâkim ses
savt-ı kıyâm : kalkma sesi
savt-ı muakkib : takip eden ses
sâye : gölge

sâye-i şeb : gecenin gölgesi
sâye-zâr-ı mesdûd : kapalı gölgelik
sayha : bağırma, nara atma
sayha-i sürûd : sevinç bağırması
sehâb : bulut
semâ-yı hayâlât : hayallerin göğü
semâ-yı lâl : dilsiz gök
semâ-yı mesâ : akşamın göğü
ser : baş
ser-be-zemîn : başı yere eğilmiş
ser-i maktû' : kesik baş
sevâhil : sahiller
seyl : sel
sihr-âbâd-ı mâh : büyü dolu ay
sihr-i hayâl : hayalin büyüsü
sîmâ-yı âb : suyun yüzü
sîmâ-yı vehm-eser : kuruntulu sima
sîmîn : gümüşe benzer, gümüş gibi
sîne-i gubâr : tozlu göğüs
sîne-güşâ : göğsünü açan
suâl : soru
suhûr-ı nâime : uyuyan taşlar
sukut : düşme, düşüş
sükûn : sessizlik
sükûn-ı kahr : mahvetme sakinliği
sükûn-ı menâm : uyku sessizliği
sükûn-ı sârî : süren sessizlik
sükût-ı afv : bağışlamanın sessizliği
sükût-ı hüzn-eser : hüzün işaret eden sessizlik
sükût-ı istifhâm : sorma sessizliği
sükût-ı leyl : gecenin sessizliği
sükût-ı nâ-mahdûd : sınırsız sessizlik
sükût-ı nâmütenâhî : sonsuz sessizlik
sürh-ı bî-zevâl : sonsuz kızıllık

-Ş-

şâhbâl : kanat
şâm-ı muğber : gücnik akşam

şebâb-ı münkesir : kırgın, gücenmiş gençlik
şeb-i keder : keder gecesi
şeb-i nîsân : nisan gecesi
şeb-i ömr : ömrün gecesi
şeceristân-ı kalb : kalp ormanı
şehka-i hafî : gizli hıçkırık
şekl-i pür-gumûm : kederler dolu şekil
şekl-i pür-hayâl : hayal dolu şekil
şems-i mesâ : akşam güneşi
şems-i mezâlim : zulüm güneşi
şikâr-ı sâye : gölgenin avı
şitâb : acele, sürat, çabukluk
şu'le-i bî-ziyâ-yı hüzn-i kamer : ayın hüznünün ziyasız parıltısı
şübhe-i bekā vü fenâ : yok olma ve devamlı olma şüphesi

-T-

tâc-ı nûr : parlak taç
taht-ı mu'tenâ : özenle yapılmış taht
takarrüb : yaklaşma, yakınlaşma
takdîs : kutsama
tanzîr et- : benzetme, benzetilme
târâc : yağma, talan
tecellî : görünme, belirme
tecellî-i mâh : ayın görünmesi
tecvîz : izin verme, verilme
teheyyüc-i rü'yâ : rüya coşkusu
tehî : boş
tehzîz : hareket ettirme, titretme
teneffüs-i zinde : canlı nefesi
tenvîm : uyutma, uyutulma
tenvîm-i ıztırâb : ıstırabı uyutma
ter ü tâb : taze ve güçlü
terhîb : hal ve hatır sorma
terk-i fer : parlaklığın terki
teskîn-i zahm : yarayı sakinleştirme
tevdî : bırakma, emanet etme
tıfl-ı melek-çehre : melek yüzlü küçük çocuk

tûde : yığın
tulû-ı nahs : uğursuz doğuş
tuyûr-ı fâniye-i
âlem-i tahayyül : hayal âleminin ölümlü kuşları
tuyûr-ı hafâ : gizli kuşlar
tuyûr-ı pür-nâliş : inleyiş dolu kuşlar

-U-Ü-

ufk-ı ârâm : dinlenme ufku
ufk-ı bî-kes : kimsesiz ufuk
ufk-ı gurûr : gurur ufku
ufk-ı hûn-ı cidâl : savaşın kanlı ufku
ufk-ı pür-ıztırâb u
nevmîd : ümitsiz ve acı dolu ufuk
ufk-ı şâm : akşamın ufku
ufk-ı tesellî : avutma ufku
ufk-ı zulmet : karanlık ufuk
ukûs-ı berk : şimşeğin yansımaları
ukûs-ı vahşet : vahşetin yansıması
uzlet : yalnızlık köşesine çekilme
uzlet-i mükedder : üzüntü veren uzlet
uzlet-serâ-yı
samt u gurur : gurur ve susmanın uzlet çağıranı
üfûl : batma, kaybolma

-V-

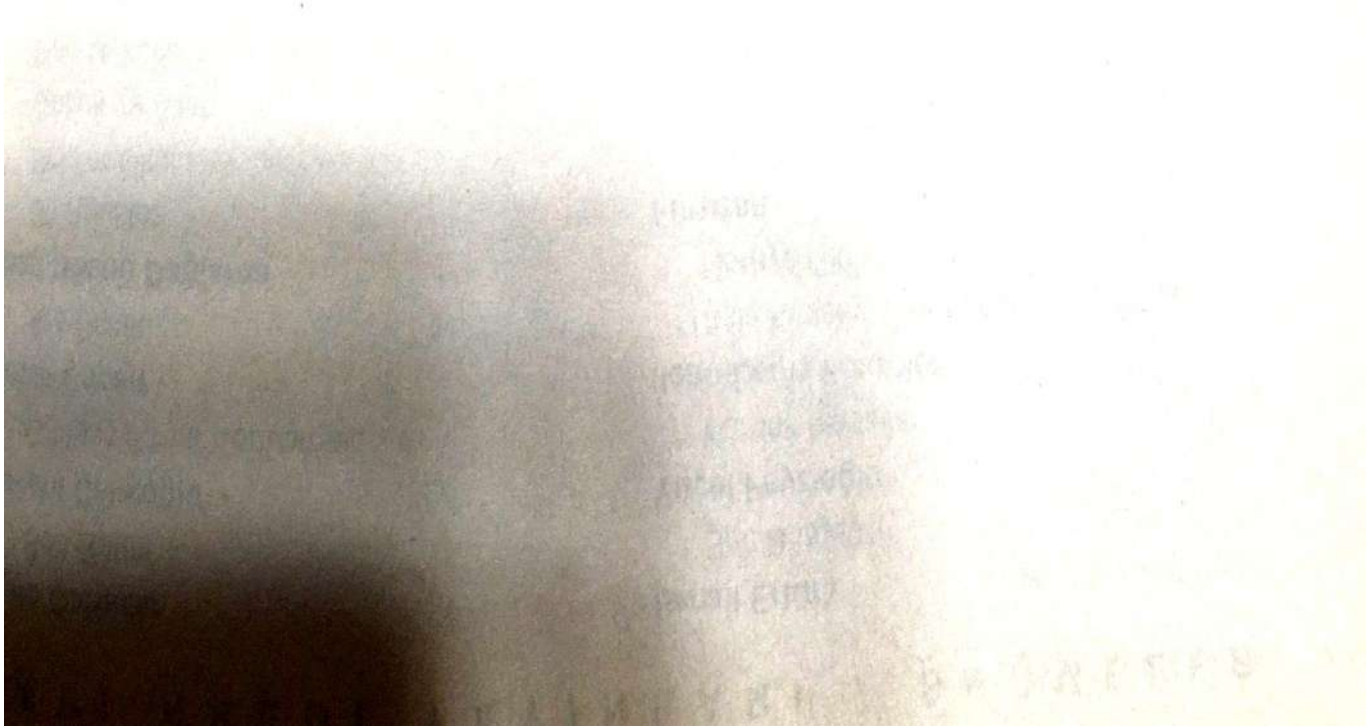
vahdet-güzîn-i kalb : kalbin yalnızlığı seçmesi
vahşet-i hûnîn-i
şems-i gârib : batan güneşin kanlı vahşeti
vakf-ı gûş : kulak vermek
vakf-ı rûh : ruhu vakfetme, ruhu adama
vecd : kendinden geçme
vuhûş-ı rûh : ruhun vahşetleri

-Y-

yâr-ı lâl : dilsiz sevgili
ye's : ümitsizlik
yed-i sâhir-i nîsân : nisanın büyüleyen eli
yekser : baştan başa

-Z-

zalâm-ı bî-dâd	: zalim karanlık
zalâm-ı şeb	: gecenin karanlıkları
zâr u hâsir	: özleyen ve ağlayan
zehebî	: altın gibi, altına benzeyen
zehr-i bâd-ı fasl-ı elem	: keder mevsiminin rüzgârının zehri
zehr-i nûr-ı gurûb	: gurubun parlaklığının zehri
zekâ-yı hâr ü alîl	: hasta ve bayağı zekâ
zer	: altın
zer-i nücûm	: yıldızların altını
zer-i zülf	: altın zülüf
zîr	: zemin
ziyâdâr	: aydınlık
ziyâ-yı mukattar	: damıtılmış ışık
ziyâ-yı nehâr	: gündüz ışığı
ziyâ-yı şems	: güneşin ışığı
zulmet	: karanlık
zücâc-ı san'at	: sanat sırçası
zühalî	: Satürn gezegenine ait
zülf-i şeb-engîz	: gece yaratan zülüf
zülf-i târumâr	: dağınık zülüf

"Bir vurulmuş ilâhı andırıyor
Suda teskîn-i zahm eden bu kamer,
Nısf-ı leylin miyâh-ı dûrunda
Yıkanır, dinlenir, durur ve güler..."

Göl Saatleri, Ahmet Hâşim şiirinin açık denizi gibi... Bu yüzden Hâşim'i anlatırken "Ben şiir dediğimiz şey için bu baştan daha güzel bir mahfaza, zekâ denen kıvılcım için bu gözlerden daha mükemmel iki menfez görmedim" diyen Ahmet Hamdi Tanpınar'ın haksız olduğu söylenebilir mi?

4 50

ISBN 978-975-08-0942-4
6 TL
9 789750 809422

SKB 0120121 WP